

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Щоправда вже „Положеніє з 30. V. 1835 р. мало за завдання притягати поодиноких жидів землевласників, щоби організували жидівські колонії. Сприяючи оселенню жидів уряд ставив низку господарських вимог. Одною з них була така, що жиди-колоністи оселені на державних, власних чи меценатських землях зобов'язувалися обробляти їх власними силами, а нерідкі в'ддавали їм ближчий нагляд начальства. Адміністративна практика царського уряду простягала свою опіку над колоністами значно далеко. Щоби жидівські господарські одиниці — двори добре забезпечити робочими руками в 1847 по 1850 р. спробували заволодіти т. зв. „сводніє двори“, збираючи в одну цілість по кілька родин, непосвоєчених зі собою. Так повсталі примусова комуналізація невеликих людських груп, що нагадує примусову колективізацію більшовицької влади наших днів; наслідки однакові: жидівство втікало з тих примусових комун, як утікає із сучасних примусових колективізмів.

нів. Поруч з тою збанкрутованою спробою створити постійні об'єднання поспрабували робити тимчасові соціалістичні групи з метою поправки кепських господарів-колоністів: для того в тім же 1847 р. заснували „повні робочі упряжі“, до яких „приписували“ по кілька родин, а які мусіли під доглядом німців-колоністів спільним життям і мертвим інвентарем по черзі обробляти не менше 3 дес. на родину.

З усього законодавства і адміністративної практики кісільського уряду виходить, що жидів наділювали землею на засади націоналізації з ужиттям форм примусових асоціацій; за царського режиму прийшли до кріпацького соціалізму. Картина не була би повна, якби ми не згадали, що за особливою міністерською інструкцією 1847 р., яка відповідала правилам Аракчевських військових поселень, коли жид-колоніст не повів як слід господарства протягом якогось часу і невідповідне господарювання не могли направити тілесною карою, тоді така родина входила у спис „нерадивих“, її приписува-

ли до „упряжі“ чи приневолювали працювати за „урочним положенням“. Кісільське начальство призначало „уроки“, які колоніст мусів виконувати по три дні.

За невиконання розпоряджень начальства „нерадиві“ колоністи йшли під опіку: їх позбавляли права розпоряджатись своєю власністю, не дозволяли виїжджати за межі колонії, їх віддавали на заробітки до ліпших господарств в околиці села. За невиконання приписів цієї курателі винних карали: перший раз різками по 30—40 ударів, удруге — у подвійнім розмірі, утретє — в'язницею від 3 до 6 місяців, чи віддачею в рекрути, чи, нарешті, віддачею в поправчі арештантські роти на час від 10—12 років. Це державне регулювання підтягло колоністів-жидів і „нерадиві“ стали проявляти „ревність“ хліборобстві. Поруч тих способів примусу за Кісільова поширювали хліборобське знання серед жидів-колоністів, організацією кредиту для них.

(Продовження буде).

Проф. О. Мицюк.

Непевна доля репараційної конференції.

З Льозани повідомляють, що 28. ц. м. були знову французько-англійсько-німецькі розмови з участю Ерліо, Жермен Мартена, Мекдональда, Чемберлена, Папена і Шверін-Кросіка. Після засідання, яке тривало три години, видали такий комюніке: „Председник конференції перевів сьогодні з делегатами Франції і Німеччини згляд вислідів розмов, які відбулися між тими делегаціями. Завтра попол. предсидник представить державам, що скликали конференцію, рапорт про ситуацію і запросить їх до порозуміння в справі доповнення праці конференції. Французько-німецькі розмови будуть далі вести“.

Сяк чи так конференція увійшла в критичну стадію і треба рахуватися з її відложенням та одночасним покликанням комітету, щоби далі займалася справою. У французьких колах, як повідомляють із Льозани, уважають заповідне засідання похоронною церемонією. Труднощі конференції випливають із розбіжності думок між делегаціями Франції і Німеччини. Франція підтримує свою тезу, яка протиставляє принципіально анулюванню воєнних відшкодувань, будучи однак готовою урегулювати справу шляхом господарських компенсацій зі сторони Німеччини або компенсації в політичній діяльності, значить, гарантією безпеки. Зате Німеччина домагається анулювання відшкодувань в цілості, не предкладаючи ніяких компенсацій. Комітет, що має повстати з цього приводу, буде складатися з представників п'ятиох запрошених держав і Німеччини. Завданням комітету буде простудіювати всі аргументи пропозиції. Повалто рішено, що французько-німецькі розмови будуть продовжуватися.

Вигляд на якесь порозуміння дуже малі, хоч сам Мекдональд піднявся рятувати ситуацію

і навязав розмову з французькою і німецькою делегацією. Французькі політичні кола ставляться до цих спроб песимістично, а французька преса пише про вірвання переговорів, якщо німці не приймуть французьких домагань. В тій ситуації Мекдональд мусить перевести створення комітету для справ господарської реорганізації Європи і другого комітету, що підготував би льондонську конференцію.

Таким робом переговори про відшкодування були би відложені до осені.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „ЦЕНТРОСОЮЗУ“.

Пополудневі і вечірні наради.

Продовження нарад Загальних Зборів „Центросоюзу“ в дні 28. червня ц. р., про які звітливо ми в попередньому числі, почалися від дискусії над звітом дирекції, в якій говорило 11 бастидників.

Після цього прийнято одностайно внесок Контрольного Комітету, проведений дир. Митанським (Самбір) про призначення для праці Н. Ради і Дирекції та про удрілення їм абсолютії. Опісля розвинулася широка дискусія над внесками Н. Ради, в якій брали участь майже всі делегати Окр. Союзу. Внески прийнято в таких справах:

1) щоби Окр. Союзи доглянули виконання низовими кооперативами їх обов'язку виплачувати щорічно вкладку до „Сільського Господаря“ і „Просвіти“;

2) щоби „Центросоюз“ заключив умову з „Сільським Господарем“ для ведення цим останнім планової праці над організацією хліборобської продукції;

Від сьогодні поодиноким число „Діла“

20 сотиків.

Місячна передплата

30л. 4.—.

Перед засіданням Союзу Народів.

Надзвичайне засідання Союзу Народів у справі китайсько-японського конфлікту відомо жили до четверга, 30. ц. м., щоби уможливити комітетові 19-ох приготувати шляхом приватних розмов відповідні матеріали й запобігти події кам підчас пленарного засідання. В четвер Греція та інші держави пропонували внесення в справу запрошення Туреччини до приступлення до Союзу Народів. На спеціальному засіданні, яке буде скликане в липні, приймуть Туреччину в члени Союзу Народів.

Згоріла опера.

БЕРЛІН, 29. 6. ПАТ. У Гановері повстала пожежа в гардеробі місц. опери та поширилася на всю півд. частину будинку. До вечора всі вогневі сторожі не змогли вгасити вогню. Кількох людей з вогневої сторожі затрілося газом. Втрати величезні.

ФЕДЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 1. ЛИПНЯ 1932.

І ФЕДОРОВИЧ-МАЛИЦЬКА.

Мистецтво і підсвідоме.

Минуле і сучасне. — Оборона рідної тематики. (Докінчення).

Щодо неможливості „створити речі, які відповідають духові минулої доби“, гадаю, що малюючи інколи історичні теми, наші мистці не потребують бути „акторами“ ані не є в потребі вирікатись власної творчості у дусі сучасності. Для українського мистця історична минувшина його нації повинна бути таксамо жива та духовно-присутня як сучасність, бо одно і друге входять у склад його переживань. Не в тім річ, щоби накинати поодиноким мистцям історичну або іншу тематику. Але нехай буде ясно, що вибір рідної тематики не є анахронізмом, а навпаки, доказом наскрізь „живого“, органічного зв'язку між життям і даним мистецьким твором. Творчість Олени Кульчицької, м. і. проречисто ілюструє цей факт. На нашу думку, наш теперішній загальний рівень культури є того роду, що (у літературі як і в мистецтві) ми духово саме зрілі і приготувані на твори з історичною тематикою, очевидно модерно схопленою. Навіть М. Драган годиться, що індивідуальність „є вислідом у фізичнім відношенні складників попередніх поколінь, а в духовім у великій мірі загального рівня культури, в яким ця індивідуальність приходить на світ“. Чи наш загальний рівень культури наставлений на інтелектуальні абстракти?

У це мабуть не вірити і сам М. Драган, ж ми маємо повну слушність попереднім своїм твердженням, дарма, що його порівняння з мітологією („Ніхто індивідуальність не вискакує як Афродита Зевесові з голови“) є менш переко-

нуче з тої причини, що не Афродита, тільки Паллас Атені вискочила Зевесові з голови.

Ріжниця поглядів почасти спричинена тим, що хоча М. Драган приступає до мистецьких питань зі зрозумінням предмету, але дуже односторонньо, бо виключно з погляду самих артистів-малюків. Для них формально-технічні проблеми є на першій пляні, бо вони беззастанно стикаються та борються з формально-технічними труднощами. Інакше з публікою. Публіка не має і, на мою думку, не повинна мати нічого спільного з питаннями технічного виконання мистецьких творів. Публіка стає перед доконаним фактом укінченого твору. Для публіки не поодинокі технічні прикмети твору, на яких вона не розуміється, тільки цілість твору важна. І хоча мистецький твір цінний або безвартісний завдяки його формально-технічним прикметам — публіка шукає у мистецьких творах щось понад чисто-формальні прикмети і в тім має повну рацію. Мистецтво як своєрідний *modus discendi* мусить виражати собою щось понад-формальне, мусить торкатися великих, відвічних, ніким нерозв'язаних тайн життя.

Мета цієї статті — як може дехто догадувався — оборона рідної тематики.

При кінці бажано коротко зясувати кілька з головних точок.

1) Нема і не може бути „безпредметових“ малюнків. Навіть т. зв. „безпредметовий малюнок“ Арпа (гл. Альманах „Зумо“ стор. 7) має виразно означений предмет у формі анатомічно-інтелектуалістичного новотвору.

2) Рідна тематика у мистецтві є психологічно так само оправдана як кожна інша тематика, виростає з психічного підложка.

3) Рідна тематика є артистично апозні рівновартна з кожною іншою тематикою, тому, що зі становища чисто „формального“ вибір тематики байдужий.

4) Зі становища артистично-психологічного добір тем не є байдужий.

5) Прив'язання ваги до зовнішніх, характеристичних ознак власного народу не є „національною романтикою“ а, навпаки, є доказом децю глибокого психологічного зрозуміння цих ознак.

Рідна тематика не оправдує технічно-погіршено виконання малюнку, але технічно добре виконання ще не речить за успіх малюнку з рідною тематикою. Успіх малюнка твору залежить у великій мірі не лише від сюжету, але від підходу до сюжету. Якщо деякі зоміжні мистці, що беруться за національну тематику і не мають фінансового успіху, то не винна в тому рідна тематика, а винні або надто суворі цілі або спосіб схоплення сюжету, що не промовляє до нікого.

Незалежно від поглядів різних людей, зацікавлених рідним мистецтвом, життя всього і завжди іде своїм непередбаченим шляхом. Часті та нерозділяльні відхилення від того, що людський досвід називає нормою, є на денній порядку. Знаємо нерозділимо всі компоненти якогось хемічного або духового прояву, але не всілі передбачити дальшого ходу події. Це необчисленість майбутнього належить до маєстату життя. Та без огляду на цю необчисленість ми симо волево триматись певних напрямків. До них треба зачислити м. і. задержання рідної тематики в мистецтві, психологічно та артистично повний оправданій, знайшовши довідний вибір мистецьких тем.

Нераз вже порівнювали поодинокі народи до поодиноких інструментів у великій, всесвітній оркестрі. Якби всі грали на таких самих інструментах, взаємне доповнення стало б неможливе. Не треба і не вільно наслідувати чужого у духовій царині, бо тим загрожена не лише власна духовна індивідуальність, але і загальна гармонія, яка не полягає на созвучності а на достоєності до себе контрастах.

судно на Кооперативно-Торговельну Школу у Львові (досягнучи 90 сот. місячно);

6) заслушати повідомлення про положення нашої кооперації на північно-західних землях — перекази Заг. Збори цим кооперативам спів прийняти та баланси підлягають;

7) рішення, що під 1. липня ц. р. будуть Окр. Союз представляти кооперативам тільки мило в фабриці „Центросоюз“;

8) усталено однакову продажну ціну на мило „Центросоюз“;

9) розділено чистий аснєк так, що 4.646 зол. арділено до запасного фонду, а 700 зол. на організаційні справи кооперації у деяких районах;

10) прийнято до відома повідомлення з перепису через РСУК ревізії та доручено виконати його поручення управі „Центросоюз“.

Опісля вибрано двох членів Н. Ради, а саме:

3 українського життя на еміграції.

УКРАЇНЬКА КОЛЬОНІЯ У БРАТИСЛАВІ.

Найстарша українська емігрантська організація (заснована 1922 року) „Українська Кольонія у Братиславі“ відбула дня 28. 5. 1932 Надз. Загальні Збори, на яких прийнято нових членів, обговорено бажучі справи та передано Управу кольонії.

До Управи вибрано: головою інж. Зеркаля С., заст. гол. інж. Мезеніна М., скарбником п. Кузнецова І., секретарем інж. Зубченка Д. і Козменюк І., членом інж. Нечитайла. Обов'язком нової господарки п. Нечитайла. Обов'язком нової господарки п. Нечитайла. Обов'язком нової господарки п. Нечитайла.

ЗАЛОЖЕННЯ „ПРОСВІТИ“ В БРАТИСЛАВІ.

Дня 8. 5. 1932. відбулися організаційні збори українського громадянства у Братиславі для закладення місцевої філії Тов. „Просвіта“ в Ужгороді. На збори прибуло понад 30 укр. громадян. Зборами проводив як голова д-р Бонігун К., а секретарював студ. Шпилька Юр. Збори прийняли статут, намітили дальший план праці та вибрали керуючі органи філії. Головою філії став д-р Шавала, членами Управи: д-р Бризун, д-р Малик, студ. Шпилька, студ. Галас, студ. Петрівський і п. Странник. До Ревізійної Комісії обрано: інж. Зеркаля С. та Неверлю К.

ЧЕСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ Т-ВО ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ В ЧСР.

Це товариство повстало 25. II. 1932, як апологічна організація для допомоги українському шкільництву в ЧСР та складається з чехів і

пос. Кузика Степана (Рогатин) і д-ра Велізько Волод. (Копичини) та чотирьох заступників а то: д-р Гамала Волод. (Збараж), дир. Поповського Петра (Дрогобич), дир. Гомотюка Євстахія (Ворнін) і інж. Семичука Ілька (Станіславів) — всіх на місце тих, що згідно зі статуту в цьому році уступили.

До Контрольного Комітету вибрано: дир. Зайчківського Миколу (Львів) дир. Шмату Василя (Чортків), д-ра Сістеля Франца (Перемишляни), а на їх заступників дир. Вакальця Івана (Підгайці) і інж. Тертеку Андрія (Скалат).

По податковим питанням (ухвала висоти кредиту, винагорода Контр. Комітетом) пос. О. Луцький актир в год. 2018 Збори, які були дуже працюючими та були піддержкою найбільшого сектора нашої кооперації, аргументовано в „Центросоюз“ і Окружних (Повітових) Союзах Кооператив.

українців. Під опіку цього товариства зокрема переходить й україн. гімназія у Ржевних.

Членські внески для дійсних членів 24 кч., для співучаючих 12 кч., а для організацій 100 кч. річно.

На чолі Т-ва стоїть Кураторія з 13 членів. Головою Кураторії є директор реальної школи у Празі д-р Г. Вінклер, великий прихильник наших культурних змагань.

3 еміграційних справ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЕМІГРАНТІВ ДО УРУГВАЮ.

Уругвайський консулат даватиме всім власникам афідавітів без попереднього індивідуального розглядання справи. Ті емігранти, котрим консулат раніше відмовив візу, тепер можуть аголоситися і візу дістануть. Коли афідавіт переданий, треба віднести до Львова (Еміграційний дім — Вишневецьких 4) для перевірки, чи можна буде дістати уругвайську візу.

У СПРАВІ ВИЗДУ ДО ВЕЛЬГІ.

Жінки й діти, які їдуть до чоловіків та родичів, що перебувають у Вельгії, мають мати документ стверджуючий, що батько чи чоловік мають право постійного побуту у Вельгії. Документ такий видає начальник громади в Вельгії. Крім жінок і дітей можуть їхати емігранти, що мають поименні візання від роботодавців, себто контракти, які мають підтвердити: мер, префектура та найближчий консулат.

Опалена здорова cera тільки від
КРЕМУ NIVEA
Ціни: зол. 0.40—2.60

НОВІ ОПЛАТИ ЗА МЕКСИКАНСЬКІ ВІЗИ.

Мексиканський консулат від дня 18. травня став оплати за візи у висоті 10 доларів від особи. За виставлення карти ідентичності платиться 1 дол., за посвідку щільності місця теж один долар від особи.

У СПРАВІ ВИЗДУ ДО ГОНДУРАСУ.

Посвідки на безплатні пашпорти до республіки Гондурас видає для емігрантів Експортна Еміграційна Урада у Варшаві.

Без візання можуть їхати: крапці, шевці, механіки, малірі, столярі, бляхари, будівельні майстри та дрібні торговці. Дорога до Гондурасу коштує тепер 265 дол. Віза гондураска у Варшаві коштує 10 дол.

У СПРАВІ ВИЗДУ ДО АРГЕНТИНИ.

Емігранти, які мають афідавіти та карту візання, виставлені в Аргентині, мають проїхати, яка клявула є на їх афідавітах, бо від того залежить дальше подорожження формальностей (загальнування та вироблення додаткових документів). Аргентинські афідавіти є важливі один рік від дати виставлення. Без афідавітів та візання можуть до Аргентини їхати: хлібороби самотні, бездітні подружжя та з дітьми, коли кожний з членів рідні є адійні до праці на ріллі і може працювати в різних місцях. Корабельна карта до Аргентини коштує 950 зол. від до рослої особи, а аргентинська віза 305 зол. 60 гр.

АМЕРИКАНСЬКІ ПАШПОРТИ ПОДОРОЖІЛІ.

Згідно з розпорядком президента Злучених Держав оплата за пашпорт виносить 10 дол. (раніше 6), а пролонгата пашпорту 5 дол. (раніше 2).

2. VII. Коломия 3. VII. Станіславів
Концерт Марії Сокіл.

ФЕЛЕТОН „ДЛА“ З ДНЯ 1. ЛИПНЯ 1932.

В. КАВЕРІН.

Друг мікада.

Невже не однаково, де приключилося оте, що приключилося Като Салао? Кімната, яку він займав, не дивлячись на вишукану обстановку, загрожувала термичному світанню системи Сен-Жана: вікна були доволі великі, щоб вмирати, грати в небо. Крім матові занавіси простягалися безпечно. За вікнами, у безмеж, колісався шкільний кисіль, що скандивав на мряку; за мрякою ждало місто. Місто авалося Лондон. Автім, дуже можливе, що місто авалося Шінаго.

Като Салао був шингу. Це не точне. Като Салао був вікомт Като Салао. Кусливий, загризутий, упилий японець, мала, сухоруда мада і повислими вухами, з брудними косами вуся над хитрим ротом. У 70-х роках, коли гондурасці самі борозилися без успіху за візу, його рахили. У 70-х роках японці борозилися страми. Отрала влучила в руку, розірвала сукню. Рука вхола. Тепер був це поможня, крикий тачок, на який протигом двацять років намагався надіти Європу.

Не битувалася більше, діяв ліву руку і знав напевно, що японська армія від лука й стріл злізла до скоростріля.

Він був шингу. Але ж ні! Він був правосильний представник своєї країни в місті, яке вжало за масою розкошаного, жовтого кислю. Кисіль солив за вікнами і надаремне адавав врані.

Рожений телеграфічний блинкет висів і колісав у алодій руді Като Салао.

Були на ньому видруковані тільки два слова. Перше вилалося Като Салао шкільним ханським, друге — відлосом барабана, який втиснуто у вухо повислого; мішок закинтий на голову, тубовий мочок розірваний памаше-лю стричком.

Залюбки. Пятювала портіра ворухнула, відступила набік. Юнак повис на від поро-жнього шинго, сміючись автоматично порухав на його опці.

Зупинився два кроки перед вікомтом.

Като глянув на нього, підвів брови.

— Цісар помер, — сказав холодно — про-шу, прочитайте це, пане Матамура.

Секретар мовчки глянув на телеграму. „Еге, цісар помер“, подумав собі, „цісар помер, щож...“

Цісар умирив шість років. Шість років тому абожеволі. Годували його ложечкою, тернів на дитинчу хоробу. Жив так довго, що можна було подумати: вороги Японії продали його смерть англіїм, на придаток до копалень міді або до сахалінської нафти.

— Цісар помер, — повторив байдуже Като і втис голову в рамена — це значить, що ви говорите з труном. Отож то, говорите з труном, пане Матамура. Коліс був й його близький друг. Мій обов'язок піти його слідами.

Секретар утомився за цю піч. Ота мряка за вікнами, цятковані портіри...

Маячилася йому рожева жіноча нога від бедра до п'яти. Не спав три доби.

„Піти його слідами, тобто — зарізатися, це кумедне“, подумав лівно... І в думці знизав плечима.

— Вважатиму за велику собі честь... Вибачте мені, пане, мою сміливість, недостачу виховання, — відповів із машинальною чемністю — але якщо зможу зробити вам прислугу, то це буде для мене незаслужена почесть. Рішуче, я не гідний цієї пошести... („Почесть, почесть — про що я говорю?“ — подумалося йому неарозуміло).

— Не сумніваюся про вашу услужність, — буркнув Като — знаю, що ви завжди готові зарізати мене, якщо транзитесь до цього нагодо.

Секретар аморив брови, рамена під сміонтом порухилися втору й опали вниз. Вікомт жартував, але жартувати так, коли цісар помер — не ялося.

— У цьому річ, що хочеться мені жити, пане Матамура, — сказав вікомт у задумі — жаль, розумієте; що-ж, смерть безпільна.

— На всякий випадок я стою до ваших послуг — сказав секретар матовим голосом і нагадав собі подію з Такотомі. Його приятелі, лідеві Кекейяка, приїшли до нього у відвідини. Такотомі вважав п'ятихвилинну розмову з ними за проведений мило й ковшно час. Коли ці-

лішили, знайшлися в кімнаті мала, золота домо-винка, де лежав киджал. Це було чемне й нове пошани предложення зарізатися. А Та-кутомі...

„Він адається, справді зарізався“, думав повільно секретар, „хоча ні, відіслав домовину на пошту, щоб нею повернувся якийсь незна-йомий... Не зарізався, вбили його“.

Като говорив не менше, ніж пів години, а він не чув ані слова. Коли під кінець вслухався, затрівожило його обличчя вікомта. Обличчя було плоске, мов тіль і зелене, як зелень.

— Не хоч, щоб мій край живився стер-вом, — тягнув Като захрилим голосом — я сив даймі, родом із Кагошіми, а Європа мене загро-ла. Ми затроєні, пане Матамура, кудинбуль а похав би, скрізь те саме. Вони знівелили про-сторін, померли й прогинули час, а тепер і цї я те показалося отрутою. Двацять років не бачив я Японії, відлучився вмирати в Європі.

Глянув на секретаря і вмовк.

— Де ви провели цю піч, пане Матамура? Секретар стягнув вузькі очі до висків, за-тис зуби. Вікомт хорив, потребував лікаря, а все таки, адається, завдав образливі питання...

— Вважатиму собі за велику честь — мур-хнув із холодною шаною — прохати в вас дозволу не дати відповіди на цей запит. Крім цього, по-аволь собі думати, що ви трохи неадороні, маєте втомлений вигляд, хоробливу церу.

Мала малпа, зі скурченою, сторілою ру-кою скорчилася в своєму фотелі, несподівано ви-простувалася, зі стуком сперла гострі лікті на столі.

— Я був готов віддати життя за цісарство... — сказав Като з оприском, сердито.

— „Був готов...“ — понуро запважав се-кретар.

— Але цісарство й так пропало. Сонне ско-дить на захід, а не на схід. Починає мені вида-ватися, що багато розумніш було би згинуть п'ятидесять років тому під панорами старого Саїго. У цьому річ, що тепер я вже за старий, щоб не цінити життя. Як думаєте, пане Ма-тамура?..

(Докінчення буде).

З російської мови перекл. Іо. Степанчик.

Економічний огляд.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

Львожані і польські довги.

Справа воєнних відшкодувань і довгів, що П. обговорюють саме тепер у Львові, близько торкається Польщі, як держави, теж поважно задовженої з титулу війни. Евентуальне скреслення німецьких репарацій не дуже П. журить, бо пани Юнга признали їй всього пів мільона нім. марок річно тоді, коли вона має амортизацію воєнних і т. зв. релієфних довгів щорічно мусить платити 116 міль. золотих. Зате польський уряд цікавиться сильно справою прольонгати (бо на ануляцію покищо мала надія) воєнних довгів, що відтягла би у великій мірі бюджет 1932-33, у якому фігурують вони квотою 67 мільонів золотих, платити починаючи від 1. липня ц. р.

Загальна кон'юнктура.

Остання опінія Банку Господарства Краєвого про кон'юнктуру в Польщі в травні ц. р. схоплює усі моменти більшості депресії. На грошовому ринку тривала редукція кредитів, частинно спричинена доларовою панікою. Через грошову тісноту впали теж обороти в інших паперах. Передівок не причинився до кориснішого формування цін. Їхній рівень низький. Вивіз сіль. госп. продуктів у травні був менший. В продукції стагнація або навіть редукція (гірництво, гутництво), мале оживлення сезонне в текстильці. Внутрішні торговельні обороти низькі так як у попередніх місяцях. Вартість чинзови зменшилась, але сальдо активне. На ринку праці сезонне поліпшення, зате замітні редукції платень.

Вивіз яєць до Італії.

У цьому році польське яйцарство виявляє велику експанзивність на Італійському ринку. Воно заняло 3 місце після Югославії і Туреччини. Осередками торгівлі поль. яйцями є Медіолян і Генуя.

МІЖНАРОДНЯ ХРОНІКА.

Світові біржі і Львожані.

Надлемвська конференція тримає весь світ у найбільшому напруженні. П. настрої кидають теж рефлек-

си на біржові настрої в усіх важливіших центрах. Та реакція бірж є неоднакова. Тоді, коли Уол Стріт у Нью-Йорку заховає в більшості резерву, то париська біржа виявляє частіш усього оптимізм, рахуючись із швидким відмороженням грошового ринку. Те саме Сток Екскейндж у Лондоні.

Англії про дою долара.

"The Financial News" пише: „Хоча короткочасні вартісності значно зменшились на ньюйорському ринку, проте оцінюється їх ще на 700 міль. доларів, яких не можна легковажити. Хоча бюджет Злуч. Держав ніби-то зрівноважений, а небезпека порушення цієї рівноваги через т. зв. Soldiers Bonds Bill, що його сенат відкинув, наразі усунена, проте треба рахуватись із тим, що в міру зростання господарської кризи ця рівновага може стати ілюзорична. Дальший упадок цін загрожувати може екзистенції великих підприємств і банків. Якщо ці інституції отримають відповідну кредитову поміч, то вона знову муситиме мати інфляціоністичний характер, а це знову ослабить позицію долара“.

Бельгія, Голандія і Люксембург договорились.

Між цими трьома державами зах. Європи дійшло до порозуміння, у якому рішено не визначувати нових мит у взаємному торговельному обороті, а існуючі мита редувати щорічно на 10 проц. Бельгія, Голандія і Люксембург зобов'язались теж взаємно не ухвалювати ніяких обмежень ані в імпорті, ані в експорті з винятком згорн усталених випадків. До цього митного порозуміння можуть приступити теж інші держави, якщо схочуть.

Чотириріччя в Туреччині.

Турецький уряд заміряє від січня 1933 почати реалізувати випрацьований ним план, завдяки якому Туреччина мала би до кінця 1936 р. звільнитись від чужого імпорту всіх артикулів, що їх можна продукувати в краю. Ці плани посприяють Совіти та Італія. Як бачимо, процес індустріалізації відсталих країн іде доволі швидко руйнуючи міжнародний поділ праці.

В. Н-вич.

Демонстрація

проти версальського договору.

У зв'язку з роковинами підписання версальського договору прийшло 29. ц. м. в Берлінському міському гільму, гітлерівцям, союзу студентів, під гаслом: геть з Версалем! Між іншими промовчав: „Ми, національні соціалісти, не признаємо версальського договору і не тратимо надії на його відміну. Ми не спускаємо очей з Польщі, на ній німці терплять тяжку долю. Хоч би поляки вигнали останнього німця поза границі своєї держави, ми ніколи не забудемо, що не була земля німецька. Звертаємо наші очі на Данію, де відбуваються польські свята, хоч 97 проц. населення творять німці. Пригадуємо віроломному Союзу Народів, що частину Горішнього Шлеска, віддану нам поляками, мусить назад віддати Німеччина“. Промову пос. Розенберга приймали слухачі бурюю оплесків. Опісля прийшло до сутички гітлерівців з поліцією, яка арештувала кільканадцять демонстрантів.

Німецька зброя скла

У зв'язку з останніми збройними заворушеннями в цілій Німеччині міністр Шляйхер, як відомо, частинно німецької преси, задумав тартизувати поліцію й підчинити міністерству Райхсверу. Крім того гітлерівці планують створення робітничих кадр, зорганізованих на військовий лад. Ця „армія праці“ числила би 600 тисяч людей і мала би бути розміщена по містах понад 100 тисяч мешканців. Завданням її протидіяти небезпечним наслідкам безробіття, але на ній буде це велика збройна сила в руках уряду в кож до всяких інших завдань.

Занепокоєна тим зброєнням Німеччини французька та польська преса так обчислює німецьку силу: 1) Райхсвер і поліція 220.000 воїнів. 2) Гітлерівські штурмові відділи (своєрідні і сформовані) 450 тисяч воїнів. 3) Армія праці (зорганізована на військовий лад і кожної хвилини готова до акції) 900 тисяч людей. 4) Штальхейм (вишколені відділи) 1 мільон воїнів. 5) Раїхсвер (республіканська бойовка) 250 тисяч воїнів. Отже разом офіційне військо і неофіційна приватна армія представляють зброю сил 2.820.000 людей. Коли до того додати біля 300 тисяч людей в різних менших товариствах і селетово-військових формаціях, то разом німецька армія на мирній стопі начисляла би 3 мільони людей. На випадок мобілізації старших річних прийдуть до того нові мільйони...

Організаційний рух в краю.

За останній місяць замітний в краю вишайно оживлений організаційний рух. Крім загально- і локальних нарад, про які вже була згадка, відбулися в червні наступні наради:

ПОВІТОВА НАРАДА В УГНОВІ.

Для 6. червня ц. р. відбулася повітова нарада з організаційних справ в Угнові. Заступили були майже всі села судового повіту числом около 300 делегатів. Рефер про вагу політичної організації виколоств посол В. Воль Народа рішила створити в Угнівщині окрему організацію одиницю з Повітовим Народним Комітетом на чолі. Повітового Народного Комітету в Поль Руській. Виколоств такої одностайної ухвали вибрано на тієї-же нараді Повітовий Народний Комітет Угнівщини з о. Трушківського його головою і Повітову Народну Раду, а склад цієї ради шли делегати всіх сіл Угнівщини.

Краєвий Кооперативний Зїзд.

Дня 29. червня ц. р. зійшлись у Львові делегати української кооперації Галичини і північно-західних земель на VII сесію свого кооперативного парламенту, що в міру потреби збирається і спираючись на все нову суму досвідів, накреслює напрямки дальшої праці в розбудові нашої кооперації всіх видів і форм.

Зїзд почався в год. 10.45 ранком у Ремісничій Палаті. Відчинив його през. Ю. Павликовський довшою промовою, у якій перейшов історію нашої пововоєнної кооперації. Прелегент привертнув увагу всім важливішим етапам кооперативного будівництва на протязі 12 літ, згадав по черзі всі зїзди, починаючи від першої пововоєнної „Краєвої Анкети Кооператив“, скликаної Т-вом „Сільський Господар“ і Р.С.У.К. на 9. VI. 1920. Він вказав на все ще заповільне темпо нашого кооперативного життя, просив освідомити собі велику ціль кооперації в цілості і наших кооперативних змагань зокрема. През. Ю. Павликовський привертнув увагу на всі умови датованих делегатів, що до хвилини, коли він говорив, зареєструвались у кількості 117 (крім гостей і членів Ради РСУК) та побажав, аби наради комісії, що в дальшому мали виповнити програму Зїзду, аби вони в діловій дискусії установили методи здорової кооперативної праці.

В год. 11.15 учасники Зїзду розійшлись по секціях, яких установлено чотири згідно з видами кооперативів, а саме: загального закупу і збуту, кредитових, молочарських та міських споживчих кооперативів. Праця по секціях ішла весь час дуже пильно, дискусія розвивалась річешо а уклали її задалегідь видруковані проекти резолюцій.

Секція кооператив загального закупу і збуту залишилась у Ремісничій Палаті. Проводив дир. Шенарович, пізніше дир. Мартюк. Реферував дир. Капуста. З причини обильного матеріалу засідання цієї секції затягнулось найдовше.

Секція кредитових кооперативів радила в залі Цей-банку. Проводив през. д-р К. Левицький, реферував посол Луцький.

Секція молочарських кооперативів упаштувалась в залі „Сокола-Батька“. Провід був у руках дир. Палія, як референт виступав инж. Храпливий.

Остання в черзі секція міської споживчої кооперації засідала в залі РСУК на вул. Домініканській. Проводив инж. Павликовський а реферував дир. Филипович.

Після 6 год. вечора зібрались усі делегати кооперативного активу в залі „Сокола“ на пленум. Тут перегоросовано ще раз усі резолюції з узагальненням суттєвих та стилістичних змін, що їх запропонували дискусанти на секціях за одобренням більшості.

През. Павликовський у своєму резюме подякував усім учасникам Зїзду та висказав г-

ряче бажання, аби перепрацьований матеріал став справжнім дороговказом у дальшій праці в центрі та на місцях. При поважній уже армії кооперативних працівників і суспільників осяги повинні би бути більші, ніж вони є в нашій кооперації. Причиною того мабуть не скрізь угрунтована свідомість доцільності таких чи інших методів праці. Випрацьовані на Зїзді методи мусить присвоїти собі весь наш кооперативний загаль. Речник Ради РСУК вказав у дальшому на konieczність викресання в кооперативних масах енергії і одушевлення, будування твердих етичних основ і шукання за міцними характеристерами.

На цьому Зїзд покінчився.

Слід зазначити, що протязом дня кількість делегатів зроста. Всі вони оказували велике зацікавлення, що виявилось у живому процесі дискусії. Йшла вона весь час по лінії строгої діловитості, а коли тут і там бувало грозило відхилення від неї, провід швидко опановував ситуацію.

Замітний був виступ на секції заг. закупу і збуту делегата з Ковля Токарського (із „Ліанх“) з докором під адресою національної преси, що вона — мовляв — не лише не помагає українській кооперації на північно-західних землях, але ще й шкодить їй деякими публікаціями (?). Докору цього бесідник не підтримав ніякими доказами.

НАШ КЛІЧ:

ЩО РОКУ КУПИТИ ОДНУ БОДАЙ КНИЖКУ
ВІД „ПРОСВІТИ“!

ВСІ НА ФРОНТ РОЗБУДОВИ „ПРОСВІТИ“!

Вакаційний Дім станіславівської „Учительської Громади“ в Ямнім.

„Учительська Громада“ у Станіславові довершила неабиякого діла: вибудувала велику вакаційну оселю для вжитку своїх членів у прегарнім літниську Ямнім. Будову взяли за себе самі члени виділу, що безкорисно жертвували свій час і працю, щоб роздобути потрібні фонди та подбати за людей, які на місці доглядали би будови.

Від 1-го липня ц. р. дім цей буде відданий до ужитку. Є там 32 кімнати, в велика зала, кухня з двома огнищами, пивниці та інші приналежності. Всі кімнати соняшні і мають балкони; найбільше є кімнат величини 4×3 м., одначе є також більші кімнати поверхнею 4×4 м. та 4×5 м. Ціна за кімнати така: (за весь сезон — два-три місяці): малі кімнати по 80 зол., середні по 100, великі по 120 зол. Прохарчування зорганізовано на кооперативний лад; Філія не має наміру заробити на харчах, тільки хоче дати здоровий, смачний, достатній харч за

власні кошти. Дають їжу п'ять разів денно (сніданок, другий сніданок, обід, підвечірок, вечеря). Ціна за прохарчування на дорослу особу 2.50—3 зол. денно. Діти користуються знижкою: у віці до 6 літ — 50%, від 6—10 літ 35%.

Ніякі інші надзвичайні доплати не передбачено. Уся мета такою домі допомогти товаришам провести вакації дешево та в найкращих умовах. Управі цієї оселі доведеться усі довгі роки працювати, заки вона сплатить усі довги, що тяжать на цій будівлі. І тому бажанням Рад цієї оселі є, щоб члени станіславівської Філії, а також усіх інших Філій у краю користали з цієї домівки; тут не будуть вони наражені на визиск як у інших пенсіонатах і ресторанах, використають свій побут якнайкраще і акорне дають працю організаторів.

Хто не платить за часопис, пізнає вік одресу

ОСТАННІ ВІСТІ

НЕПРАВДИВА ВІСТКА ПРО КОРИДОР.

БЕРЛІН, 29. 6. ПАТ. Бюро Вольфа повідомляє з Львова: Вістка „Дейли Телеграфу“, що фон Папен хоче довести до порозуміння з Польшею на основі уміжнародовлення польського коридора є вигадкою.

ФОН ПАПЕН ДОМАГАВСЯ РЕВІЗІЇ ВЕРСАЙСЬКОГО ТРАКТАТУ.

ПАРИЖ, 29. 6. ПАТ. Асасів кореспондент повідомляє з Львова, що під час розмови з Е-ротом фон Папен домагався ревізії версайського трактату в тій його частині, яка торкається східних кордонів, рівності зброєвої зброї між Німеччиною, Вкінці фон Папен постановив внести на новий поділ золота, а саме заснувати концепції девальюації новим поділом запасів золота.

ЗАСІДАННЯ ЛІГИ ВІДЛОЖИЛИ.

ЖЕНЕВА, 29. 6. ПАТ. Надзвичайне засідання Ліги Націй, що мало відбутися в четвер, відложено до п'ятниці пополуночі.

БЮДЖЕТ У ФОРМІ ДЕКРЕТУ.

БЕРЛІН, 29. 6. ПАТ. Уряд Німеччини постановив на сьогоднішньому засіданні оголосити бюджет Німеччини на цей рік у формі президентського декрету. Декрет буде підписаний заавра або післязавтра.

ФРАНЦУСЬКА ТЕЗА В ЛЬОЗАННІ.

ПАРИЖ, 29. 6. ПАТ. Еріо подав у Льозанні таку тезу: Німеччина повинна заплатити відшкодування. Може платити готівкою, або припинити для Франції госп. користі. Німеччина може уникнути від сплат, коли скріпленням безпеки Франції та справжньою мир. гарантією покласти Франції зменшити військові тягарі та так припинитися до повороту довіри, що є невіддільною умовиною зломання госп. кризи.

ЩЕ ОДИН, ШО „СХОПИВ“ ЛІНДБЕРГОВУ ДИТИНУ.

Нью-Йорк, 29. 6. ПАТ. Поліція арештувала Норіана Гвайттера, який виманити від редакторки „Вашингтон Пост“ 100.00 дол. Він впевнений редакторку, що схопив Ліндбергову дитину. Редакторка пізнала в ньому того, що був у неї, перешукав усі кути, щоб справдити, чи нема й мікрофону або чи не скрився де полісмен і грозила їй, що або П, який рішився почати розмову на тему умовин, на яких готов віддати Ліндбергову дитину.

СПОРТ.

УКРАЇНА — ОЛД-БОЙ 6:3 (4:0).

Змагання за мистецтво А-класи. Україна грала в незмінному складі, як в Станиславові, себто з Димом і Підлісським у допоміж. Олд-Бой виступили в найсильнішому своєму складі з Бачом, Гарбеньом, Шабакевичем і Савкою. Перша половина змагань, де найкраща частина гри України в цьому році, коли-то виказує вона незвичайно гарну комбінаційну гру і вповні вдоволюючи стрілову диспозицію. В другій половині гра більше вирівняна. Хід змагань. Вже в 1. мін. по гарній комбінації Лисик-Гоцький І. — Гоцький ІІ. добуває ост. острим стрілом І-ї вороти. В 5.1 16. мін. стріляє Гоцький І. двоє ідент. незвичайно ефективних дал. воріт. 10 мінут перед половиною піднімає Воробець відношення борі на 4:0! Серед симпатиків України незвичайний ситуація з причини дійсно гарної та продуктивної гри цілої дружини. Навіть слабіша досі лінія поміч вивязалася беззамітно зі свого завдання.

В другій половині диктує суддя п. Стшенський карного проти України, якого використовує Савка. На хвилину переймають Олд-Бой ініціативу в свої руки і добувають другі ворота з гарного стрілу Бача. 4.2. Скрегота переходить до нападу, де притомно використовує підбравку замінники добуваючи п'яті ворота для України. В 36. мін. добре випущений Гоцький ІІ. замикає певним стрілом серію воріт України. 5.2. Останні ворота дня добуває із змішання Савка. Видів понад 1.000.

ЛІГОВІ ЗМАГАННЯ.

КРАКІВ. Краковія — ЛКС 3:1 (3:0).
ВАРШАВА. Висла — Польонія 1:0 (1:0).

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ПОЗНАНЬ. Ред Стар — Варта 3:2 (1:1).

ЗМАГАННЯ А-КЛАСИ.

ЛВІВ. Бали Ожед — Чорні І. Б. 6:0 (4:0).
ЛВІВ. Погоня І. Б. — Лехія 8:4 (3:2).
ЛВІВ. Гасмонія — Ресовія 3:2 (1:2).
СТАНІСЛАВІВ. Ревеля — Погоня (Стр.) 4:1 (1:1).

Під увагу батькам дітей і молоді у шкільному віці.

Посилайте дітей до українських фахових шкіл!

Богато говоримо про потребу українського фахового шкільництва та поширення його організаційної сітки. Але мало хто звертає увагу на те, щоб українську молодь спрямовувати в першу чергу до наших існуючих вже фахових шкіл. Цих шкіл в покинуто дуже мало, але на жаль вони мають ще дуже слабу фреквенцію. І це діється по уважачи на те, що наші фахові школи на загал араково поставлені і можуть конкурувати навіть з найкращими школами державними. Дивне і сумно, що в практиці наше громадянство так відноситься до свого рідного шкільництва.

Знаємо факти, що деякі наші громадяни посилають своїх дітей до чужих шкіл, не дивлячись на те, що у нас існують позитивні українські школи. А приміром у Львові в чимало українських ремісників, що своїх учнів-терміновиків посилають до чужих фахово-допоміжних шкіл на відділи, які веде також і „Рідна Школа“.

Українське громадянство повинно на це звернути особливу увагу, бо таких сумних фактів не можна ніяк оправдати.

Е. Л.

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

НОВИНКИ

— Приймаю як давніше в моїх Заведенні при вуз. Сикстуський ч. 17 віз 9—113—6. Н. а. с. 3-5

— Перед відїздом на вакації не забудьте дати футро до переохолодження, бо міль це домашній злодій. Найкраще його переохолодження робити футер Ю. Глушевського, вуз. Коперника 16, П. п.

— Ровери краєві і закордонні найдешевше поручає Олійн Ломага, Львів, Валова 11. 11—20

— Редакційні вістки. Головний редактор „Діла“ Василь Мудрий розпочав з нинішнім днем літню відпустку. Підчас його несприятливості провід редакції веде Іван Кедрич. З літньої відпустки повернувся член редакції д-р Іван Німчук.

— Нарід голодує. Економічний комітет міністрів рішив, як повідомляє польська преса, поспішити з допомогою для повітів, навічених невдоволенням у воевідствах виленському, новогродському, подільському, волинському та на Гуцильщині. Населення має дістати більшу кількість мукли на 4-місячний безпроцентний кредит. Допомога конечна, бо населення, щоб заплатити податки та різні зобов'язання, виградало ще в осені своє збіжжя. З несною нестало зерна на засів, а тепер вичерпалися всі засоби, так що нарід голодує і не може видержати до нових живих.

— Українська оперета в Америці. У Філадельфії відбулася недавно вистава оперети Артемівського „Запорожець за Дунаєм“, яку уладив Український Мистецький Театр у Флайшер Аудиторіум. Українці, що йшли на виставу української оперети, знали наперед, що там виступлять і будуть співати також чужі артисти, італійці і жиди, отже думали, що співатимуть по англійськи. Прийшли до салі чужої, а з ними напівваля й чужа публіка, американці, італійці, жиди. Однак всі мило здивувалися, як почувли рідну пісню в рідній мові з уст чужих артистів. Найцікавіше, що з них ніхто не знає української, ані навіть іншої славянської мови, а вимовляли так добре українську мову якби українці. Це вже заслуга п. Дмитра Шутра, котрий займався улагодженням цілої вистави і сам научив артистів української вимови у співі. Головну роль Івана Караса відіграв відомий оперовий співак з Великої України, що виступає у Філадельфійській Гренд Опері, п. Михайло Швещ. Його гра і спів були знамениті. Ролью Одарки відіграла пані Тиллі Бармач, артистка-співачка жидівка, уроджена в Америці. Вона добре співала і ще краще відіграла свою роль. В українським строю і знаменито вимовляла українські слова, так що зовсім виглядала на українку. Ролью Оксани відіграла молода артистка, панна Олена Буссінгер, американка, німьського роду. Вона теж української мови цілком не знає. Але так гарно вимовляла по українськи, що в українським строю виглядала дійсно як українська дівчина. Ролью Анарія відіграв добре італієць Фраческо Чіпріотті. Ролью султана й Імана Бенджа мін Гробані. Балет укладу п. Дмитра Шутра також був дуже гарний.

— Учителям не варто курити при учнях. Такий розпорядок має видати польське міністерство освіти в найближчому часі. Цей розпорядок має підтримати протинікотинову пропаганду серед молоді, бо учитель з напіроскою в зубах не дуже переконує молодь про шкідливість курення.

— З Бригілок утікають в'язні. В карно-судній в'язниці (Боніжках) у Львові перебуває Сте-

2. VII. КОЛОМІЯ 3. VII. СТАНИСЛАВІВ КОНЦЕРТИ МАРІЇ СОКІЛ.

Фан Каламар за різні злочини, яких допустився в Жовківщині. Перед кількома днями він нагледів. Сторожа перешукала всі п'яничі, стрихи та інші закамарки, але без успіху. Переведене слідство викрило, що Каламар утік незвичайним способом. З в'язничного подіра виїхав на місто Фіра з порожньою бочкою, призначеною на напиво. Каламар, незачинений ніким, вліз до бочки і виїхав у ній на місто. Найшовшись на дальшій вулиці, він швидко вискочив і кудись скочився. Однак не довго погнався на воли. Поліція кинулася за ним на розшуки по цілому місті і майшла при вуз. Жерельній. Остаточно Каламар помандрував навад до Бригілок. Крім того утік з тої самої в'язниці фризлер Зайдаль, що відсиджував двомісячну кару за крадіж. Досі його не зловили.

— Касаційна розправа Горгонові. На 23 липня ц. р. визначена перед найвищим судом у Варшаві касаційна розправа Ріти Горгонові, зашудженої у Львові на кару смерті. Горгонову будуть боронити перед найвищим судом дотеперішній її оборонець адв. д-р Аксер і варшавський адвокат Мечислав Етінгер.

— Знову трагічні артилерійські виправи. В селі Церківка підчас гострого стріляння артилерійської школи підхорунжих з Володимира розсадило гарматне дуло, наслідком чого погбило чотирох підхорунжих.

— Родинні трагедії. Віальгельміна Богданська, жінка лікаря з Делятина, пробувала у Вовчичі пов. Станиславів відобрати собі життя, випивши отруну на шурі. Причиною була невдоволення наслідком родинних незгод. В тажкому стані відвезли її до станиславського шпиталю. — В Бориславі отруїлася Софія Забек, жінка нафтового робітника, напившись отрутою есенції, наслідком родинних незгод. Вона виправила доньку до школи по свідоцтво, а коли дочка вернула додому, застала матір неживу.

— Скритовбивство. В Корчині пов. Сокаль убив хтось біля коршми господаря Романа Мартинюка. Вбивства докочано, як догадуються, на основі родинних непорозумінь, наслідком чого поліція арештувала одного з місцевих мешканців.

— Смерть чотирох осіб від грому. Як повідомляють із Берестя, над кількома місцевостями на Підляшшу перейшла сильна бора з громами і наробила величезної шкоди. Від грому загинуло 4 особи і згоріло 12 хат, млин та кільканадцять штук худоби.

— Проти еротично-сексуальної літератури. Пруське міністерство внутрішніх справ заборонило виставляти еротично-сексуальну літературу, особливо ілюстровану, як у книгарських виставових вікнах і часописних кіосках, так і в прилюдних локляках. Те саме відноситься до реклами забавових локляків, оскільки вона протиняється прилюдній моралі.

— Із церковної статистики в Канаді. В Канаді живе яких 400.000 українців, з того понад 250.000 греко-католиків. Число українців старої ново-православних та протестантів важко означити. Священників гр.-кат. світських і монахів (оо. Василія і Редемптористів) є там понад 50. Гр.-кат. парохій понад 30, з того 4 у Вінніпезі. До кожної нашої парохії належить пересічно 10 церков, так що всіх гр.-кат. церков і місій є в Канаді понад 300. Церков українських автокефалів є до 90. В самій провінції Саскачевані було торік 99 гр.-кат. церков, 37 ново-православних (автокефальних), 10 старо-православних, 7 баптистських доміл молитан і 4 пресвітеріанських. У двох місцевостях тієї провінції були школи СС. Саукебінг.

— Чи можливо розмовляти з душами померлих? Папа установив минулого року спеціальну комісію, що має за завдання студії над спіритизмом в цілому світі. Незадово появився перший звіт тієї комісії. На основі статистичних даних звіт засвоює розвитком спіритизму в поодиноких державах. Найбільше поширений спіритизм у Злучених Державах Пів. Америки. Прихильники спіритизму там переважно організовані і спіритична література має великий попит. Друга держава, де цікавляться дуже спіритизмом, це Англія. Дальше йдуть Франція, Німеччина, Польща, Австрія, а вкінці східні держави. Найменше розвинений спіритизм в Еспанії та Італії, але й там він уже акоринився. Звіт папської комісії дає теж відповід на питання з діячкн спіритизму, а саме: чи люди на землі можуть розмовляти з душами померлих і чи може існувати якесь порозуміння між на-

ним світом і світом позагробовим? На оба ці питання звіт дає негативну відповідь.

— Місто червоної язви. Коли минеться царство червоних комісарів в теперішній совєтській, то шойно тоді зачнуть появлятися спомини, подібні до тих, що ось тепер написав і видав в накладні Е. П. Доттена Юрій Попов про свої переживання під більшовицькими в місті Ризі, в 1919 р. Тоді — як описує Попов у книжці „Місто червоної язви“ якась збиратина, убрана на азійський спосіб, набігла на місто Ригу, в Латвії, розпаношувалась там і почала поширювати свою „культуру“, щоби показати наглядно, як має виглядати вимір'яне більшовицьке царство. За короткий час більшовицький революційний трибунал засудив на розстріл в місті Ризі 1.549 людей, а в краю 2.083, разом 3.632. Такі урядові цифри. А крім того стріляли і без суду. Таких вчислює Попов 1.400. З голоду згинувло 8.500, а до в'язниць вкинено біля 30.000 людей. Попов каже, що найбільш дикими показалися жінки. Були це давніші вуличниці, які тоді дірзались до влади разом з кримінальними типами і вбивали залюбки „буржуазну худобу“, як називали тоді прихильників давнього ладу. Попов описує у своїй книжці сцени, які гірше не читати здоровому чоловікові.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Ванда Лукашевич, дружина колишнього довголітнього посла до буковинського сойму, до австрійської державної ради, до румунської палати депутатів, опісля сенатора, президента Української Демократичної Партії, померла 23. червня ц. р. в Чернівцях. Українське громадянство на Буковині втратило дуже діяльну патріотку. Покійна була довголітньою головою Т-ва „Жіноча Громада“, президенткою „Кружка українських пань“, головою церковного українського жіночого т-ва „Мироносниця“, що опікується українськими сиротами й дрібними дітьми і т. п. При всякій добродійній акції Почайна приносила крім праці також матеріальну теплу, жертвуючи на добродійні цілі значну частину своїх засобів. В. І. П. І.

Ціни набілу у Львові.

„Мясосоюз“ платив кооперативам дня 29 VI. 1932 р. на масло експортне та десерове пріма 2:20 зол., за вітру молока 17—18 сот., літру сметани 0:90 зол., копу зепь 3:50—3:60 зол.

Дописи.

ЛУЧИНЦІ, пов. РОГАТИН. (Кооперативне свято). Дня 12. червня ц. р. відбулося в Лучинцях Кооперативне Свято а нагоди 10-ліття оснування кооперативу. Свято почалося соборною Службою Божою, яку відправили о. декан Яворський, о. Гавришини і о. Максимець. Проповідь виголосив о. Гавришини. Співав хор з Путятинців. На це свято Лучинців явилися кооперативні сусідні сіл у великому числі. По Службі Божій відбулася святочна академія. Академію отворив місцевий господар п. Дмитро Рома, голова Надзірної Ради Кооперативу в Лучинцях. Посол Кузик у довгий промові представив зібраним кооператорам великі цілі української кооперації та закликав, щоби при кооперативній роботі, виконуючи маленькі щоденні роботи, мали все перед собою виховання нової, кращої, справдішньої людини, гордої, бо златної до самодільності, меткої в праці та ошадності, дисциплінованої, але вільного творця нового громадянського українського життя. Привіт від РСЮК алових репівор Мольничук і кооператор в Пукові п. Юрків. На Академії співав хор з Пукова під управою пароха о. Солов'я. Треба замітити, що завдяки свідомості місцевих селян кооператива в Лучинцях є одною з найкращих в повіті.

СТЕПАНЬ НА ВОЛИНІ. (Посвячення Народного Дому й кооперативне свято). Дня 19. червня ц. р. в Степані відбулося посвячення новозбудованого Народного Дому ім. Тараса Шевченка та перше кооперативне свято в тім районі. Це небуденне свято на Волині зібрало масу місцевих громадян та селян з доколичних сіл і з далеких хуторів. По Службі Божій рушив похід з процесією до Народного Дому. Чину посвячення в українській мові довершив о. Дмитро Беригович та виголосив прегарну проповідь, в якій вказав на вагу Народного Дому для культурного й економічного розвитку українського народу. По закінченні духовної часті промовив перший голова Комітету будови п. Олександр Кудря, який розказав, як степанці будували свій Народний Дім. Народний Дім здвигнено виключно силами і коштами громадян, які складали жертви грішми й давали будівельний матеріал. Допомогли їм і заморські брати з Канади, які прислали пожертву 50 доларів. Новозбудований дім є вповні виплачений і не має ніяких довгів. З черги витав степанське свято посол Зиновій Пеленський зі Львова. Треба було бачити радість зібраних селян на цьому святі. Неодному старшому стала й сльоза в очах з радости, що дожив цієї хвили. Народний Дім, крім великої театральної сали з обширною сценою має ще кімнати на бібліотеку та на щоденні сходни. Сала Народного Дому прикрашена гарними образами прикрашеними українським звичаєм рушниками. Вечором то-

гож дня відбулося перше Кооперативне Свято. Сало Народного Дому виповнена по березі Мисливців, які відспівали кооперативні гими, а потім п. Олександр Кудря виголосив реферат про вагу і значіння кооперативної організації української кооперативної Централу. Після цього свято пос. З. Пеленський, а від кооперативу в Степані п. М. Трохимчук. Другою частиною програми була вистава пєси „На Україні“, яку дуже цікаво виставляв під управою п. Володимира Зламенича свято місцевих українських пісень. По закінченні свято виставляв танці, яким пригравала місцева аматорська оркестра. Дня 20. червня ц. р. відбулася в Степані нахид, яку служив о. Д. Беригович і Святочна Академія по головному отамані Симоні Петлюрі. Так привіють свідомі громадяни Степані і належить їм поборити, щоби на дальше не уставляли в своїй праці для кращого майбутнього. — А. М.

РУДКИ. (Окружна конференція в Угерцях Виноградських. — Стшельці). Угерці Виноградські в рухливому та віті знані як фундація Т-ва „Просвіти“, заснована бл. Михайлом Малєцьким. Це чисто українське село. Давня не було в Угерцях школи, а вчили СС. Стшельці, також вивіновані бл. п. Малєцьким. Сестри тут дуже гарно лівору і вивідали з нею в околиці села діточними концертами. Перед кількома роками шкільна рада заклонила в Угерцях школу. До школи назвали вівініста поляка, що всюди говорить тільки по польськи, навіть в домі пароха. Він вибудував шкільний будинок, чим наложив на убоге село величезний тягар. В шкільнім будинку відбуласт 17. ц. м. окружна конференція учителів. І люди, що знали Угерці зперд кімнати ахнули з дива. Дітвору в школі витала гостей: „мех без дзе похвальбоні“, молитви відмовляла в школі тільки по польськи, після науки співала патріотичну польську соньку; що більше, на вулиці витала стрічних „шкільців“. Кількалітня праця СС. Службінців в українському краї сцезає під впливом учителя, польського шкільника. Мало того. На Вознесення Господне в Угерцях хрм. Сл. диться багато людей з околичних сіл на пражках. На той день місцевий учитель зааранжував ослушник „стшельців“. Приїхав з Рудок староста й інші достойники, зійшлося кілька постерунків П. П., спровадили й фотографа. Як звичайно після програми співали „не дин земі“, складали присягу, ну і фотографували „стшельців“ з достойниками, ще й ахочили ніж себе зостати о. пароха. Люди вітали, плакали, що перелазу село на польське...

Зміна адреси 1 зол. Можна прислати поштовими марками.

ОГОЛОШЕННЯ

Кіна.

АПОЛЬО: „Кайдани минувшини“ та „В далекий світ“.
КАСІНО: „Королева підземелля“ (Дж. Гревфорд).
КОПЕРНИК: „Капітан Гвелен“ (Гейрі Купер), „Макабіяда“ та „Джозефіна Бейкер із своєю трупкою“.
ЛЕВ: „Князь Дракула“.
МАРУСЕНЬКА: „Капітан Гвелен“ (Гейрі Купер), „Макабіяда“ та „Джозефіна Бейкер із своєю трупкою“.
МІРАЖ: „Прощай Ліліанко, прощай Маскот“ (Ліліанка Гарвей, Іго Сим).
ОАЗА: „Шайка Альжиру“.
ПАВ: „Баркарола кохання“, „Сіам, країна білого слона“.
ПАЛЯС: „Чоловік своєї жінки“.
ПАСАЖ: „Стадева долоня“ та додатки.
ПРОМІНЬ: „Жінка в багрянці“.
СОНЦЕ: Гарі Піль і Чаплін.
СТИЛЕВЕ: „Невполь співаюче місто“.
УТІХА: „Серед диких звірів“ і дві комедії.
ХИМЕРА: „Чар танга“ та звуковий додаток.

Закордонне радіо.

П'ятниця, 1. липня 1932.
Кенігсберг (217,1) 11.30, 15.15 Концерт, 20.00 „Лібе ім Лери“ ауд., Братислава (278,6) 12.30, 21.00 Концерт, 22.20 Циг. музика, Штрассбург (345,2) 20.30 „Ля Тересина“ оп. Штрауса, Гельсінгфорс (368,1) 19.00 Іре Саріно, спів, Гамбург (372,2) 19.20 „Вогняна птиця“ Стравінського, 19.50 Мандріані пісні, Білгород (430,4) 20.00 Оп. арії, Мілан Міхал, Рим (441,2) 12.45, 22.40 Концерт, 17.30 Спів, Вера Пожеслі, 20.45 „Стріла в небі“ радіокомедія, Прага (488,6) 19.00 Меланжоліні пісні, хор, гітари, Рига (525,4) 16.30 „Валікірі“ оп. Вагнера, Буданешт (550,5) 17.30 Золісти, Хариді (937,5) 15.00 Концерт, 16.00 Концерт для сім'їської молоді, 20.00 Пісні й музика України, 24.00 Смичк. оркестра, Давентрі (1554,4) 16.00 Шотландська оркестра, 17.15 Для дітей, 20.00 „Синій-лісийка вечірня“ оп. Верді, Париж (1724,1) 20.00 „Ля Етрайж Парі“ ауд. Ре-моді.

Львівське радіо.

П'ятниця, 1. липня 1932.

12.20, 12.45, 15.10 Грамофон, 12.40 Метор, комунікат, 15.00 Господарський комунікат, 15.30 З життя польських спіл. т-в, 15.35 Мала діточа ревія „Опустіла класа“, 15.55 Грамофон, Сільва рерум, 16.40 Відчит, 17.00 Концерт, 18.00 „В африканським раю“, 18.20 „Венеція є Наполі“ муз. вок. ауд. Італ. пісень, 19.45 Фейлетон, 20.00, 21.10 Симф. концерт, 20.55 „Найсоняніша земля Польщі“, 22.00, 22.50 Танк. музика, 22.40 Спорт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Свято Пресв. Евхаристії. В неділю 3. липня ц. р. у свято Пресв. Евхаристії в Преображенській церкві відправиться Архієрейська Сл. Божя, яка почнеться в год. 7.30 рано (раніше, як звичайно, з приводу рукополагання неопресвітерів). Около 10 год. рано відбудеться торжественний похід процесії усіх львівських церков до чотирьох престолів у Ринку. Парохіальний Уряд Преображенської церкви запрошує отсим на це свято всі наші ПТ. Товариства, Установи й Організації, а також усіх вірних міста Львова.

У виказі жертв на „Рідну Школу“ в ч. 141 „Діла“ зайшла ошибка, а саме замість „за нагоди вішання п. Вячеслава Лавовського а п. Любоні-Янович“ має бути „з п. Любкою Янович“.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ВИСОКІ ціни за золото, брильянти, перли — платить Домбровський-Розважівський, Академічна 2. 1932 5—?

ЗАМІННІ частини самоходів Форд, опони, олії та всілякі аксесорія поручає фірма „ESHAP“ Львів, Личаківська 27, тел. 4-69. 2048 2—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Спеціаліст
недуг легенів, серця і жолудка
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30. Тел. 84-45.
2051 Пересвітлення Рентгеном. 3—6

LUMIÉRE
НОВИНА! ФОТОГРАФІЧНА ПЛІВКА
Lumichrome
барвочула, противідблескова, високошугла, (1400 Н і Д) ДРІБНОЗЕРНИСТА
дає зразкові негативи ПРИ КОЖНІЙ ПОГОДІ.

папір LUGDA
у чотирьох градаціях:

м'який нормальний, твердий, ДУЖЕ ТВЕРДИЙ дає зразкові відбитки з КОЖНОГО НЕГАТИВУ. 1960 2—

ФОТОГРАФУВАННЯ 50% ДЕШЕВШЕ
НАЙНОВІШИМ фотографічним моделям 1932 АПАРАТІВ: Zeiss-Ikon, Leitz Rolleiflex, Korolle, Cerot, Dolly, Rodenstock і інші.

НАЙСВІЖШІ матеріали: Пласти — Папіри — Хемікалія. ПОСПІШНА ОБІГНІЯ аматорських робіт видає найліпші праці із добром матеріалів.
Фото-Радіо-Палас, Львів, пл. Маріївська ч. 8. (лім Шпрехера).

Примар Др. А. Шварц

у нед. шкіри, венер. та косметичні
Львів, СЛОВАЦЬКОГО 4. ТЕЛ. 1641.
Лічення плям, бородавок, волосся. Літерія, кварцева лампа.
ВЕРНУВСЯ.

Мешкання до винайму
від 1. серпня 1932 року у домі
Заведення Обезпечень Умовних Працівників у Львові.

Заведення Обезпечень Умовних Працівників у Львові проголошує, що від 1. серпня 1932 р. є до винайму мешкання:
1) в домах положених у Львові на вул. Малаховського (Кадетська Гора) 15 мешкань від 1-но до 3-кімнатних з кухнею, лазничкою та приналежностями;
2) у домах при вул. Біліньських 109 мешкань від 1-но до 2-кімнатних з приналежностями.
Подання на мешкання треба вносити тільки на спеціальних запитаннях, які трі видає польничий протокол Заведення у Львові, при вул. Лекарська 1 а 1-а від год. 8. до 14. шодня, за оплатою 20 сотиків за примірник.
Умови винайму мешкань засновані на квестіонарі. Речинськ виношення подання минає 9. липня 1932 р.

ЗАВЕДЕННЯ ОБЕЗПЕЧЕНЬ УМОВНИХ ПРАЦІВНИКІВ.

Найдешевші книжки!

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.

СМІХ ЗЕМЛІ
Ціна 1-50 зол., з почт. перес. 2-10 зол.

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ
Переклад із французької мови М. Рудницького. — Ціна 3— зол., з почт. пересилкою 4— зол.

Можна дістати в Адм. „Діла“